TIESAS SPRIEDUMS (virspalāta)

2005. gada 25. oktobrī *

Apvienotās lietas C-465/02 un C-466/02

par prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši EKL 230. pantam,

ko 2002. gada 30. decembrī cēla

Vācijas Federatīvā Republika, ko pārstāv V. D. Plesings [*W.-D. Plessing*], pārstāvis, kam palīdz M. Lošelders [*M. Loschelder*], *Rechtsanwalt*,

prasītāja lietā C-465/02,

Dānijas Karaliste, ko pārstāv J. Molde [*J. Molde*] un J. Berings Līsbergs [*J. Bering Liisberg*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

prasītāja lietā C-466/02,

* Tiesvedības valoda — vācu un dāņu.

ko atbalsta

Francijas Republika, ko pārstāv Ž. de Bergess [*G. de Bergues*] un A. Kolomba [*A. Colomb*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste, ko pārstāv K. Džeksone [*C. Jackson*], pārstāve, kas norādīja adresi Luksemburgā,

personas, kas iestājušās lietā,

pret

Eiropas Kopienu Komisiju, ko pārstāv H. L. Iglesiass Buhigess [*J. L. Iglesias Buhigues*] un H. K. Stēvlbeks [*H. C. Støvlbæk*], kā arī A. M. Rušo-Žoē [*A.-M. Rouchaud-Joët*] un S. Grīnheida [*S. Grünheid*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

atbildētāja,

ko atbalsta

Grieķijas Republika, ko pārstāv V. Kondolaims [*V. Kontolaimos*] un I. K. Halkiass [*I.-K. Chalkias*], pārstāvji, kas norādīja adresi Luksemburgā,

persona, kas iestājusies lietā.

TIESA (virspalāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētājs V. Skouris [*V. Skouris*], palātu priekšsēdētāji P. Janns [*P. Jann*], K. V. A. Timmermanss [*C. W. A. Timmermans*], A. Ross [*A. Rosas*] un J. Malenovskis [*J. Malenovský*], tiesneši Ž. P. Puisošē [*J.-P. Puissochet*], R. Šintgens [*R. Schintgen*], N. Kolnerika [*N. Colneric*], S. fon Bārs [*S. von Bahr*], H. N. Kunja Rodrigess [*J. N. Cunha Rodrigues*] (referents), J. Klučka [*J. Klučka*], U. Lehmuss [*U. Lõhmus*] un E. Levits,

ģenerāladvokāts D. Ruiss-Harabo Kolomers [*D. Ruiz-Jarabo Colomer*],

sekretāre K. Štranca [*K. Sztranc*], administratore,

ņemot vērā rakstveida procesu un tiesas sēdi 2005. gada 15. februārī,

noklausījusies ģenerāladvokāta secinājumus tiesas sēdē 2005. gada 10. maijā,

pasludina šo spriedumu.

Spriedums

1 Vācijas Federatīvā Republika un Dānijas Karaliste lūdz atcelt Komisijas 2002. gada 14. oktobra Regulu (EK) Nr. 1829/2002, ar ko groza pielikumu Regulai (EK) Nr. 1107/96 attiecībā uz nosaukumu "Feta" (OV L 277, 10. lpp., turpmāk tekstā — "Apstrīdētā regula").

Atbilstošās tiesību normas

2 Padomes 1992. gada 14. jūlija Regulas (EEK) Nr. 2081/92 par lauksaimniecības produktu un pārtikas produktu ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu aizsardzību (OV L 208, 1. lpp., turpmāk tekstā — "Pamatregula") 2. panta 1.–3. punkts paredz:

"1. Lauksaimniecības produktu un pārtikas cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu Kopienas aizsardzība panākama saskaņā ar šo regulu.

2. Šajā regulā:

a) cilmes vietas nosaukums ir kāda reģiona, kādas konkrētas vietas vai, izņēmuma gadījumos, valsts nosaukums, kas izmantots, lai aprakstītu kādu lauksaimniecības produktu vai pārtikas produktu:

— kura izcelsme ir minētajā reģionā, konkrētā vietā vai valstī, un

— tā kvalitāte vai īpašības lielā mērā vai pilnīgi ir saistītas ar īpašu ģeogrāfisku vidi un tai piemītošajiem dabas vai cilvēka faktoriem, un ražošana, apstrāde un sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā;

b) ģeogrāfiskās izcelsmes norāde ir reģiona, kādas konkrētas vietas vai, izņēmuma gadījumos, kādas valsts nosaukums, kas izmantots, lai aprakstītu kādu lauksaimniecības produktu vai pārtikas produktu:

— kura izcelsme ir minētajā reģionā, konkrētā vietā vai valstī, un

— kuram ir īpaša kvalitāte, reputācija vai citas īpašības, kas ir saistītas ar minēto ģeogrāfisko izcelsmi un kura ražošana un/vai apstrāde un/vai sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

3. Atsevišķi tradicionāli ģeogrāfiski vai neģeogrāfiski nosaukumi, kas apzīmē lauksaimniecības produktu vai pārtiku ar izcelsmi kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā un kas atbilst 2. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā minētajiem nosacījumiem, arī uzskatāmi par cilmes vietas nosaukumiem."

3 Šīs pašas regulas 3. panta 1. punkts nosaka:

"1. Nosaukumus, kas pārvērtušies par sugas vārdiem, reģistrēt nedrīkst.

Šajā regulā "nosaukums, kas pārvērties par sugas vārdu" ir lauksaimniecības produkta vai pārtikas nosaukums, kas, lai gan tas attiecas uz izcelsmes vietu vai reģionu, kur šis produkts vai pārtika sākotnēji ražots vai tirgots, ir pārvērties par kāda lauksaimniecības produkta vai pārtikas parasto nosaukumu.

Lai noskaidrotu, vai nosaukums pārvērties par sugas vārdu, ņem vērā visus faktorus, jo īpaši:

— esošo stāvokli dalībvalstī, kur nosaukums radies, un patēriņa apgabalos;

— esošo stāvokli citās dalībvalstīs;

— attiecīgos valsts likumus vai Kopienas [Kopienu] tiesību aktus.

Ja, ievērojot 6. un 7. pantā noteikto kārtību, reģistrācijas pieteikums noraidīts tādēļ, ka nosaukums pārvērties par sugas vārdu, Komisija publicē šo lēmumu *Eiropas Kopienu Oficiālajā Vēstnesī.*"

4 Pamatregulas 5.–7. pants nosaka nosaukuma reģistrācijas procedūru, kas tiek saukta par "parastu procedūru". Šajā sakarā minētās regulas 7. pants paredz iebildumu pret reģistrācijas pieteikumu iesniegšanas procedūru.

5 Šīs pašas regulas 6. panta 3. punkts nosaka:

"Ja Komisijai nav paziņoti nekādi iebildumi saskaņā ar 7. pantu, nosaukumu iekļauj Komisijas pārziņā esošajā "Aizsargāto cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā", kurā ir attiecīgo grupu nosaukumi un par pārbaudēm atbildīgās institūcijas."

6 Lai veiktu Pamatregulā paredzētos pasākumus, tās 15. pants paredz:

"Komisijai palīdz komiteja, kas sastāv no dalībvalstu pārstāvjiem un kuru vada Komisijas pārstāvis.

Komisijas pārstāvis komitejai iesniedz veicamo pasākumu projektu. Komiteja par projektu sniedz atzinumu termiņā, ko priekšsēdētājs var noteikt atkarībā no jautājuma steidzamības. Atzinumu pieņem ar balsu vairākumu, kas Līguma 148. panta 2. punktā noteikts lēmumiem, kurus Padome pieņem pēc Komisijas priekšlikuma. Dalībvalstu pārstāvju balsis komitejā vērtē saskaņā ar minēto pantu. Priekšsēdētājs balsošanā nepiedalās.

Komisija apstiprina paredzētos pasākumus, ja tie saskan ar komitejas atzinumu.

Ja paredzētie pasākumi nesaskan ar komitejas atzinumu vai nekāds atzinums nav sniegts, Komisija nekavējoties iesniedz Padomei priekšlikumu par veicamajiem pasākumiem. Padome pieņem lēmumu ar kvalificētu balsu vairākumu.

Ja trīs mēnešu laikā kopš dienas, kad jautājums iesniegts Padomei izskatīšanai, Padome nav pieņēmusi lēmumu, ierosinātos pasākumus apstiprina Komisija."

7 Turklāt Pamatregulas 17. pants ievieš reģistrācijas procedūru, kas tiek saukta par "vienkāršotu procedūru" un ir aprakstīta šādi:

"1. Sešu mēnešu laikā pēc šīs regulas spēkā stāšanās dalībvalstis dara zināmu Komisijai, kurus no to likumīgi aizsargātajiem nosaukumiem vai — dalībvalstīs, kur nav aizsardzības sistēmas — kurus pastāvīgi izmantotus nosaukumus tās vēlas reģistrēt saskaņā ar šo regulu.

2. Saskaņā ar 15. pantā noteikto procedūru Komisija reģistrē 1. punktā minētos nosaukumus, kuri atbilst 2. un 4. pantam. Šīs regulas 7. pantu nepiemēro. Tomēr sugas vārdus nepievieno.

3. Dalībvalstis var saglabāt saskaņā ar 1. punktu paziņoto nosaukumu valsts aizsardzību līdz brīdim, kad tiek pieņemts lēmums par reģistrāciju."

8 Atbilstoši Padomes 2003. gada 8. aprīļa Regulas (EK) Nr. 692/2003, ar ko groza Regulu Nr. 2081/92 (OV L 99, 1. lpp.), 1. panta 15. punktam minētais 17. pants ir svītrots, taču tā noteikumi joprojām ir piemērojami reģistrētiem nosaukumiem vai nosaukumiem, kuru reģistrācija, pamatojoties uz 17. pantā paredzēto procedūru, tika pieteikta pirms Regulas Nr. 692/2003 stāšanās spēkā, tas ir, līdz 2003. gada 24. aprīlim.

9 Ar 1992. gada 21. decembra Lēmumu Nr. 93/53/EEK, ar ko izveido Cilmes vietu nosaukumu, ģeogrāfisko izcelsmes norāžu un īpašu sertifikātu zinātnisko komiteju (OV 1993, L 13, 16. lpp.), Komisija izveidoja komiteju, kas tiek saukta par "Zinātnisko komiteju" un kuras uzdevums ir pēc Komisijas lūguma izskatīt visas tehniskās problēmas, jo īpaši Pamatregulas piemērošanas kontekstā.

10 Saskaņā ar šī lēmuma 3. pantu Komitejas locekļus ieceļ Komisija, izvēloties augsti kvalificētus ekspertus, kuri ir kompetenti šī paša lēmuma 2. pantā minētajās jomās. Atbilstoši lēmuma 7. panta 1. punktam un 8. panta 1. punktam, minētā Komiteja sanāk pēc Komisijas pārstāvja prasības un izskata jautājumus, par kuriem Komisija lūgusi atzinumu.

Prāvas rašanās fakti

11 Ar 1994. gada 21. janvāra vēstuli Grieķijas valdība, balstoties uz Pamatregulas 17. pantu, pieteica nosaukuma "Feta" kā cilmes vietas nosaukuma reģistrāciju.

12 1996. gada 12. jūnijā Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 1107/96 par ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu un cilmes vietu nosaukumu reģistrāciju saskaņā ar procedūru, kas izklāstīta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. pantā (OV L 148, 1. lpp.). Saskaņā ar šīs regulas 1. panta pirmo daļu nosaukums "Feta", kas minētās regulas pielikuma A daļas sadaļā "sieri" ir uzskaitīts zem dalībvalsts Grieķijas nosaukuma, ir reģistrēts kā aizsargāts cilmes vietas nosaukumus.

13 Ar 1999. gada 16. marta spriedumu apvienotajās lietās Dānija u.c./Komisija (C-289/96, C-293/96 un C-299/96, *Recueil*, I-1541. lpp.) Tiesa atcēla Regulu Nr. 1107/96 tiktāl, ciktāl tā paredzēja nosaukuma "Feta" kā cilmes vietas nosaukuma reģistrāciju.

14 Šī sprieduma 101. punktā Tiesa norādīja, ka, veicot nosaukuma "Feta" reģistrāciju, Komisija nekādā veidā nav ņēmusi vēra to, ka šo terminu jau ilgu laiku izmantoja ne tikai Grieķijas Republikā, bet arī dažās citās dalībvalstīs.

15 Minētā sprieduma 102. punktā Tiesa secināja, ka, pārbaudot jautājumu, vai *"feta"* ir sugas vārds, Komisija nav pienācīgi ņēmusi vērā faktoru kopumu, kuru ievērošanu Pamatregulas 3. panta 1. punkta trešā daļa uzliek par pienākumu.

16 Ievērojot minēto spriedumu, Komisija 1999. gada 25. maijā pieņēma Regulu (EK) Nr. 1070/99, kas groza pielikumu Regulai Nr. 1107/96 (OV L 130, 18. lpp.) un ar ko nosaukumu "Feta" svītro no aizsargāto cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistra, kā arī no Regulas Nr. 1107/96 pielikuma.

17 Ar 1999. gada 15. oktobra vēstuli Komisija nosūtīja dalībvalstīm aptaujas anketu attiecībā uz siera ar nosaukumu "Feta" ražošanu un patēriņu, kā arī šī nosaukuma reputāciju saistībā ar katras dalībvalsts patērētājiem.

18 Atbildēs uz šo aptaujas anketu saņemtā informācija tika nodota Zinātniskajai komitejai, kas 2001. gada 24. aprīlī sniedza savu atzinumu (turpmāk tekstā — "Zinātniskās komitejas atzinums"). Šajā atzinumā minētā komiteja vienbalsīgi secināja, ka nosaukumam "Feta" nav sugas vārda rakstura.

19 2002. gada 14. oktobrī Komisija pieņēma Apstrīdēto regulu, pamatojoties uz kuru nosaukumu "Feta" no jauna reģistrēja kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu.

20 Minētās regulas 1. pants nosaka:

"1. Nosaukumu (*Feta*) iekļauj Regulas (EEK) Nr. 2081/92 6. panta 3. punktā paredzētajā aizsargāto cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfiskās izcelsmes norāžu reģistrā kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu (ACN).

2. Nosaukumu iekļauj Regulas (EK) Nr. 1107/96 pielikuma A daļā ar virsrakstu "Sieri", "Grieķija"."

21 Apstrīdētās regulas divdesmitais apsvērums nosaka:

"(20) Saskaņā ar dalībvalstu nosūtīto informāciju sieri ar nosaukumu Feta Kopienas teritorijā parasti iekļauj tiešu vai netiešu norādi uz Grieķijas teritoriju, kultūru vai tradīcijām, pat ja tie ir ražoti nevis Grieķijā, bet citās

dalībvalstīs, jo to noformējums ir papildināts ar tekstu vai attēliem, kas rada izteiktas asociācijas ar Grieķiju. Tādējādi saikni starp nosaukumu Feta un Grieķiju ar nolūku iesaka un cenšas veidot kā daļu no pārdošanas stratēģijas, tādējādi raksturojot oriģinālā produkta reputāciju, kā rezultātā patiešām var apmulsināt patērētājus. Tāda Feta siera etiķetes, kura izcelsmes valsts nav Grieķija, bet kuru faktiski Kopienā tirgo ar minēto nosaukumu, neizraisot tiešas vai netiešas asociācijas ar Grieķiju, ir mazākumā, un ar šīm etiķetēm faktiski pārdotā siera daudzumi veido ļoti nelielu daļu no Kopienas tirgus."

22 Saskaņā ar minētās regulas trīsdesmit trešo līdz trīsdesmit septīto apsvērumu:

"(33) Komisija ir ņēmusi vērā Zinātniskās komitejas konsultatīvo atzinumu. Tā uzskata, ka dalībvalstu sniegtās vai Komisijas veikto vai sponsorēto pētījumu rezultātā iegūtās tiesiskās, vēsturiskās, kultūras, politiskās, sociālās, ekonomiskās, zinātniskās un tehniskās informācijas vispārēja izsmeļoša analīze liek secināt, ka jo īpaši nav izpildīts neviens no kritērijiem, ko pieprasa saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2081/92 3. pantu, lai pierādītu nosaukuma vispārīgo [sugas vārda] raksturu, un ka tāpēc nosaukums *Feta* nav kļuvis par "lauksaimniecības produkta vai pārtikas produkta nosaukumu, kurš ir kļuvis par lauksaimniecības produkta vai pārtikas produkta plaši pazīstamu nosaukumu, kaut arī tas ir saistīts ar šā produkta vai pārtikas produkta sākotnējās ražošanas vai tirdzniecības vietu vai reģionu".

(34) Tā kā terminam *Feta* nav konstatēts vispārīgs [sugas vārda] raksturs, Komisija saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2081/92 17. panta 2. punktu ir pārbaudījusi, vai Grieķijas iestāžu pieteikums par to, lai nosaukumu *Feta* reģistrētu kā aizsargātu cilmes vietas nosaukumu, atbilst minētās regulas 2. un 4. punktam;

(35) nosaukums (*Feta*) ir tradicionāls nosaukums, kas nav piesaistīts ģeogrāfiskai vietai, Regulas (EEK) Nr. 2081/92 2. panta 3. punkta nozīmē. Attiecīgajā punktā minētos terminus "reģions" un "vieta" var interpretēt vienīgi ģeomorfoloģiskā un ar administratīvo iedalījumu nesaistītā izpratnē tiktāl, ciktāl ar attiecīgo produktu saistītajiem dabas un cilvēka faktoriem ir iespējams izplatīties ārpus administratīvajām robežām. Saskaņā ar iepriekšminēto 2. panta 3. punktu ģeogrāfiskais apgabals, kas saistīts ar apzīmējumu, var neaptvert visu valsti. Tāpēc *Feta* nosaukuma gadījumā ir atzīmēts, ka Regulas (EEK) Nr. 2081/92 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrajā ievilkumā minētais definētais ģeogrāfiskais apgabals attiecas tikai uz Grieķijas kontinentālo daļu un Lesbas departamentu; visas pārējās salas un salu grupas netiek iekļautas, jo uz tām trūkst vajadzīgo dabas un/vai cilvēka faktoru. Turklāt ir izstrādāts un attīstīts ģeogrāfiskā apgabala administratīvais iedalījums, jo Grieķijas iestāžu iesniegtais produkta apraksts iekļauj vispārējas obligātas prasības: būtiski ierobežojumi jo īpaši attiecas uz izejvielu izcelsmes apgabalu, jo *Feta* siera ražošanā izmantotais piens jāiegūst no vietējo šķirņu aitām un kazām, kas audzētas ar tradicionālām metodēm un kuru barības pamatsastāvā jābūt atbilstīgo reģionu ganībās esošajai florai.

(36) Ģeogrāfiskais apgabals, uz ko attiecas administratīvais iedalījums un kas atbilst produkta apraksta prasībām, ir pietiekami viendabīgs, lai atbilstu Regulas (EEK) Nr. 2081/92 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta un 4. panta 2. punkta f) apakšpunkta prasībām. Ekstensīvas ganības un vasaras ganību izmantošana, kas ir to aitu un kazu turēšanas metodes galvenā iezīme, no kurām iegūst izejvielas *Feta* siera pagatavošanai, izriet no senām tradīcijām, kas ļauj pielāgoties klimata izmaiņām un attiecīgi ietekmē pieejamo veģetāciju. Tā rezultātā ir attīstījušās nelielas autohtoniskas aitu un kazu sugas, kas ir ārkārtīgi sīkstas un izturīgas, un piemērotas izdzīvošanai vidē, kur kvantitatīvā izteiksmē nav pieejami lieli pārtikas krājumi, bet kvalitatīvā izteiksmē tur ir ārkārtīgi bagāta flora, kas piešķir gatavajam produktam īpašu buķeti un aromātu. *Feta* siers ir ieguvis ievērojamu starptautisku atzinību, pateicoties mijiedarbībai starp iepriekšminētajiem dabas faktoriem un īpašajiem cilvēka faktoriem, jo īpaši tādas tradicionālās ražošanas metodes dēļ, kas paredz atūdeņošanu bez spiediena.

(37) Tā kā Grieķijas iestāžu iesniegtajā produkta aprakstā ir visa informācija, kas vajadzīga saskaņā ar Regulas (EEK) Nr. 2081/92 4. pantu, un minētā apraksta oficiālā analīze nav atklājusi acīmredzamas kļūdas novērtējumā [vērtējumā], nosaukums *Feta* jāreģistrē kā aizsargāts cilmes vietas nosaukums."

Lietas dalībnieku prasījumi un Tiesas process

23 Lietā C-465/02 Vācijas Federatīvās Republikas prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto regulu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

24 Lietā C-466/02 Dānijas Karalistes prasījumi Tiesai ir šādi:

— atcelt Apstrīdēto regulu;

— piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

25 Komisijas prasījumi Tiesai katrā lietā ir šādi:

— prasību noraidīt;

— piespriest atbildētājai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

26 Ar 2003. gada 13. maija un 3. jūnija rīkojumiem Tiesas priekšsēdētājs atļāva Francijas Republikai un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajai Karalistei iestāties lietā, lai atbalstītu prasītāju prasījumus, un Grieķijas Republikai iestāties lietā, lai atbalstītu Komisijas prasījumus.

27 Ar Tiesas priekšsēdētāja 2005. gada 13. janvāra rīkojumu lietas C-465/02 un C-466/02 tika apvienotas mutvārdu procesā un sprieduma taisīšanai.

Par pieņemamību

28 Grieķijas valdība norāda, ka Vācijas Federatīvās Republikas un Dānijas Karalistes prasības ir iesniegtas ar nokavēšanos. Apstrīdētā regula ir publicēta 2002. gada 15. oktobrī. Tā kā prasības tika iesniegtas tikai 2002. gada 30. decembrī, tad EKL 230. panta piektajā daļā paredzētais divu mēnešu termiņš neesot ievērots.

29 Šo argumentu nevar atbalstīt. Saskaņā ar Reglamenta 81. panta 1. punktu prasības celšanas termiņa tecējums sākas tikai ar 14. dienas beigām pēc attiecīga akta publicēšanas dienas. Šim termiņam pievieno Reglamenta 81. panta 2. punktā paredzēto pagarinājumu, pamatojoties uz apsvērumiem par attālumu, kas ir desmit dienas. Ievērojot šos noteikumus, šīs prasības ir iesniegtas paredzētā termiņā ietvaros.

Par lietas būtību

Par pirmo pamatu

30 Vācijas valdība norāda uz Pamatregulas 15. pantā norādītās komitejas (turpmāk tekstā — "Regulatīvā komiteja") reglamenta pārkāpumu un Padomes 1958. gada 15. aprīļa Regulas Nr. 1, ar ko nosaka Eiropas Ekonomikas kopienā lietojamās valodas (OV 1958, 17, 385. lpp.), pārkāpumu. Dokumenti, kas bija jāpārbauda Regulatīvās komitejas 2001. gada 20. novembra sēdē, Vācijas valdībai neesot bijuši darīti zināmi četrpadsmit dienas pirms sēdes, nedz arī darīti zināmi vācu valodā.

31 Saskaņā ar Tiesai sniegto informāciju uz minētās sēdes datumu Regulatīvā komiteja vēl nebija izstrādājusi reglamentu. Tādēļ ir jāvadās pēc dokumenta "Standarta reglaments — Padomes Lēmums 1999/468/EK" (OV 2001, C 38, 3. lpp.).

32 Minētā reglamenta 3. panta 1. un 2. punkts paredz:

"1. Uzaicinājumu, dienas kārtību, kā arī pasākumu, par kuriem ir lūgts komitejas atzinums, projektus un visus citus darba dokumentus priekšsēdētājs saskaņā ar 13. panta 2. punktu komitejas locekļiem parasti nosūta ne vēlāk kā 14 kalendāro dienu laikā pirms sēdes datuma [..].

2. Steidzamos gadījumos un tad, kad pasākumi, kuru pieņemšana tiek plānota, ir jāpiemēro nekavējoties, priekšsēdētājs pēc komitejas locekļa lūguma vai pēc savas iniciatīvas iepriekšējā punktā noteikto dokumentu nosūtīšanas termiņu var saīsināt līdz piecām kalendārajām dienām pirms sēdes datuma [..]." [Neoficiāls tulkojums]

33 Regulas Nr. 1 3. pants nosaka:

"Dokumentus, ko Kopienas iestāde sūta dalībvalstij vai dalībvalsts jurisdikcijā esošai personai, sagatavo attiecīgās dalībvalsts valodā."

34 Ir noteikts, ka ar 2001. gada 9. novembra elektronisko pastu Komisija Vācijas valdībai nosūtīja uzaicinājumu uz Regulatīvās komitejas 2001. gada 20. novembra sēdi. Šis uzaicinājums kā pirmo dienas kārtības punktu paredzēja viedokļu apmaiņu "Feta" lietā. Šim uzaicinājumam Komisija pievienoja divus pielikumus, kas abi bija sastādīti angļu un franču valodā. Viens no pielikumiem rezumēja dalībvalstu atbildes uz Komisijas 1999. gada 15. oktobra aptaujas anketu attiecībā uz "Feta" ražošanu,

patēriņu un reputāciju. Otrais pielikums ietvēra Zinātniskās komitejas iepriekšējo projektu par šo lietu.

35 Regulatīvās komitejas 2001. gada 20. novembra sēdē Vācijas delegācija lūdza sniegt abu šo pielikumu tulkojumu vācu valodā. Ir konstatēts, ka tas netika saņemts.

36 Pat ja pieņemtu, ka divu attiecīgo pielikumu tulkojuma vācu valodā neesamība neatbilst Regulas Nr. 1 3. pantam, šāds pārkāpums nevar būt par pamatu Apstrīdētas regulas atcelšanai.

37 Šāds procesuāls pārkāpums var būt par pamatu galīga pieņemta akta atcelšanai tikai tad, ja šī pārkāpuma neesamības gadījumā process būtu noslēdzies ar citu rezultātu (šajā sakarā skat. 1980. gada 29. oktobra spriedumu apvienotajās lietās no 209/78 līdz 215/78 un 218/78 *Van Landewyck* u.c./Komisija, *Recueil*, 3125. lpp., 47. punkts; 1987. gada 20. oktobra spriedumu lietā 128/86 Spānija/Komisija, *Recueil*, 4171. lpp., 25. punkts, un 1990. gada 21. marta spriedumu lietā C-142/87 Beļģija/Komisija, sauktu "Tubemeuse", *Recueil*, I-959. lpp., 48. punkts).

38 Attiecīgās sēdes laikā Regulatīvā komiteja vienīgi uzklausīja viedokļus par lietu "Feta" un Komisijas aptaujas anketas rezultātiem. Regulas projektu šī komiteja izskatīja vēlāk, 2002. gada 16. maijā sēdē. Tomēr šajā sēdē komiteja neieguva kvalificētu balsu vairākumu, kas ir nepieciešams projekta pieņemšanai. Savukārt Padome 2002. gada 27. jūnija sēdē tāpat nevarēja pieņemt Regulas projektu par šo pašu jautājumu kvalificēta balsu vairākuma trūkuma dēļ. Katrā no šīs sēdēm Vācijas Republika balsoja pret iesniegto projektu. Pat ja šo divu dokumentu tulkojumu vācu valodā šī

valsts būtu saņēmusi 2001. gada 20. novembra sēdes laikā, tā nebūtu varējusi efektīvāk noraidīt minēto projektu.

39 Padomei Regulu neapstiprinot, Komisija atbilstoši Pamatregulas 15. panta piektajai daļai pati pieņēma Apstrīdēto regulu. Šai institūcijai tātad bija pilnvaras pieņemt ieplānotos pasākumus, pašai uzņemoties atbildību.

40 Šajos apstākļos tam, ka uzaicinājums uz Regulatīvās komitejas 2001. gada 20. novembra sēdi tika sniegts mazāk nekā 14 dienu laikā pirms sēdes datuma un ka šajā sēdē nav bijis pieejams divu attiecīgo dokumentu tulkojums vācu valodā, nevarētu būt nekādu seku attiecībā uz rezultātā pieņemto pasākumu.

41 Tādējādi pirmais pamats ir jānoraida.

Par otro pamatu

42 Vācijas valdība apgalvo, ka ir pārkāpts Pamatregulas 2. panta 3. punkts. Vārds "*feta*" esot cēlies no itāļu valodas un nozīmē 'šķēle'. Grieķu valodā to lietojot kopš XVII gadsimta. Nosaukumu "Feta" sālīta siera apzīmēšanai izmantojot ne tikai Grieķijā, bet arī citās Balkānu valstīs un Vidējos austrumos. Apstrīdētās regulas

apsvērumos Komisija esot izdarījusi nepareizu secinājumu, ka *"feta"* ir kļuvis par sugas vārdu. Tā kā šis vārds pirmām kārtām ir termins, kas nav saistīts ar ģeogrāfiju, Komisijai esot bijis jāpierāda, ka tas ir ieguvis ģeogrāfisku nozīmi, turklāt tādā veidā, ka šī nozīme neattiecas uz visu dalībvalsts teritoriju. Turpmāk Grieķijas valdības reģistrācijas pieteikumā norādītais apakšreģions esot mākslīgi radīts, tas nebalstoties nedz uz tradīciju, nedz arī uz vispārpieņemtu viedokli. Turklāt "Feta" siera kvalitāte un raksturojumi būtiskā mērā vai ekskluzīvi neizrietot no ģeogrāfiskas vides; Apstrīdētas regulas trīsdesmit sestajā apsvērumā norādītie apgalvojumi nebalstoties nedz uz Grieķijas valdības reģistrācijas pieteikumu, nedz arī uz Zinātniskās komitejas konstatējumiem. Visbeidzot, nepastāvot atbilstība starp ģeogrāfisko ražošanas reģionu un sagatavošanas reģionu, kā tas izriet gan no Grieķijas tiesību normām, gan arī no apstākļa, ka Kopiena piešķīra "Feta" ražošanas atbalstu Egejas salām.

43 Dānijas valdība apgalvo, ka nosaukums "Feta" neizpilda nosacījumus, kas saskaņā ar Pamatregulas 2. panta 3. punktu ļautu to reģistrēt kā tradicionālu neģeogrāfisku nosaukumu. Šajā sakarā minētā valdība apgalvo — tas, ka cilmes vietas nosaukuma kā tradicionāla neģeogrāfiska nosaukuma reģistrācijas nosacījumi ir izpildīti, ir jāpierāda, pirmkārt, valstij-pieteicējai un, otrkārt, Komisijai. Šī valdība uzskata, ka šajā lietā minētās reģistrācijas nolūkā noteiktais ģeogrāfiskais apgabals, tas ir, kontinentālā Grieķija un Lesbas sala, ietver gandrīz visu Grieķiju un nav norādīti nekādi objektīvi iemesli, lai parādītu, kādā veidā izslēgtie reģioni ir atšķirīgi. Dānijas valdība precizē, ka ekskluzīva saikne, kam ir jābūt starp "Feta" sieru un reģistrācijas pieteikumā noteikto ģeogrāfisko apgabalu, neeksistē jau tā iemesla dēļ vien, ka "Feta" siera izcelsmes vieta ir nevis viena pati Grieķija, bet gan Balkāni kopumā. Norādītais ģeogrāfiskais apgabals klimata un morfoloģiskajā ziņā esot lielā mērā nevienlīdzīgs, un Grieķijas sieram "Feta" esot daudzi varianti, kuru garša ir atšķirīga. "Feta" starptautisko reputāciju nevarot skaidri un tieši saistīt ar noteiktu ģeogrāfisko apgabalu, un tā lielā mērā esot radusies, pateicoties ievērojamai citu valstu, tostarp Dānijas, ražošanai un eksportam XX gadsimta otrajā pusē.

44 Francijas valdība, kas ir iestājusies lietā, lai atbalstītu Vācijas un Dānijas valdības, norāda — vārds "*feta*", kas itāļu valodā nozīmē 'šķēle', nav ģeogrāfisks nosaukums. No tā izriet, ka esot piemērojami Pamatregulas 2. panta 3. punkta noteikumi. Tā kā tie atsaucas uz šīs regulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta otro ievilkumu, tad no tā izrietot, ka nosaukumu "Feta" kā aizsargātu izcelsmes norādi var reģistrēt tikai tad, ja šī produkta kvalitāte vai īpašības lielā mērā vai pilnīgi ir saistītas ar īpašu ģeogrāfisku vidi un tai piemītošiem dabas vai cilvēka faktoriem un ja šī produkta ražošana, apstrāde un sagatavošana veikta attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā. No vienas puses, pretēji minētās regulas 2. panta 2. punktam, "Feta" siera ražošanas ģeogrāfiskais apgabals Grieķijā esot gandrīz visa Grieķijas Republikas teritorija, un, no otras puses, "Feta" sieru ražojot ārpus Grieķijas teritorijas, jo īpaši Francijā, nosacījumos, kas ir salīdzināmi ar Grieķijas teritorijā prevalējošiem nosacījumiem. Pateicoties Kopienas subsīdiju atbalstam, Francijas siera ražotāji esot nodrošinājuši amatnieku ražošanas industriālu adaptāciju un patlaban ražo no 10 000 līdz 12 000 tonnām "Feta" siera gadā. Šie divi konstatējumi iestājoties pret nosaukuma "Feta" kā aizsargāta cilmes vietas nosaukuma reģistrāciju par labu Grieķijas Republikai.

45 Apvienotās Karalistes valdība ir iestājusies lietā, lai līdzīgā veidā atbalstītu Vācijas un Dānijas valdības, un tā nav iesniegusi apsvērumus.

46 Šajā lietā ir noteikts, ka termins "Feta" ir cēlies no itāļu valodas vārda "*fetta*", kas nozīmē 'šķēle', un grieķu valodā to lieto, sākot no XVII gadsimta. Līdzīgi ir noteikts, ka "Feta" nav reģiona, vietas vai valsts nosaukums Pamatregulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē. Tātad šo terminu kā cilmes vietas nosaukumu nevar reģistrēt atbilstoši šai tiesību normai. To var reģistrēt, vienīgi balstoties uz

Pamatregulas 2. panta 3. punktu, kas paplašina cilmes vietas nosaukuma definīciju jo īpaši attiecībā uz atsevišķiem tradicionāliem neģeogrāfiskiem nosaukumiem.

47 Saskaņā ar Apstrīdēto regulu termins "Feta" uz šī pamata tika reģistrēts kā izcelsmes norāde. Atbilstoši tās trīsdesmit piektajam apsvērumam "nosaukums "Feta" ir tradicionāls nosaukums, kas nav piesaistīts ģeogrāfiskai vietai [Pamatregulas] 2. panta 3. punkta izpratnē".

48 Lai tradicionālu neģeogrāfisku nosaukumu varētu reģistrēt, balstoties uz pēdējo noteikumu, šim nosaukumam ir jāapzīmē produktu vai pārtikas cilmes vieta "ar izcelsmi kādā reģionā vai kādā konkrētā vietā".

49 Turklāt Pamatregulas 2. panta 3. punkts, kas atsaucas uz šīs pašas regulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta otro ievilkumu, nosaka, ka lauksaimniecības produktu vai pārtikas kvalitātei vai īpašībām lielā mērā vai pilnīgi jābūt saistītām ar ģeogrāfisku vidi un tai piemītošiem dabas un cilvēka faktoriem un ka ražošanai, apstrādei un sagatavošanai jābūt veiktai attiecīgajā ģeogrāfiskajā apgabalā.

50 No šo divu noteikumu, lasot tos kopā, interpretācijas izriet, ka norādītā 2. panta 3. punktā minētais reģions ir jādefinē kā ģeogrāfiskā vide, kas ietver īpašus dabas un cilvēka faktorus, kuri var piešķirt lauksaimniecības produktam vai pārtikai noteiktas īpašības. Tādējādi norādītajam izcelsmes apgabalam ir jāietver homogēni dabas faktori, kas to norobežo attiecībā pret blakus esošiem apgabaliem (šajā sakarā skat. 1975. gada 20. februāra spriedumu lietā 12/74 Komisija/Vācija, *Recueil*, 181. lpp., 8. punkts).

51 Ņemot vērā šos dažādos kritērijus, ir jānosaka, vai Apstrīdētajā regulā norādītā izcelsmes reģiona definīcija atbilst Pamatregulas 2. panta 3. punkta noteikumiem.

52 Tā kā Komisija šajā sakarā ir balstījusies uz Grieķijas tiesību aktiem, kas regulē šo jautājumu, tad ir jāatgādina, ka Grieķijas 1994. gada 11. janvāra Ministrijas nolikuma Nr. 313025, kas attiecas uz "Feta" siera kā cilmes vietas nosaukuma (ACN) aizsardzību, 1. pants paredz:

"1. Nosaukums "Feta" ir pazīstams kā aizsargāts cilmes vietas nosaukums (ACN) attiecībā uz baltu sālītu sieru, ko tradicionāli ražo Grieķijā, konkrēti (*"syngekrimena"*), šī panta 2. punktā minētajos reģionos, no aitu piena vai šī piena maisījuma ar kazas pienu.

2. "Feta" [siera] ražošanā izmanto vienīgi Maķedonijas, Trāķijas, Epiras, Tesālijas, Centrālās Grieķijas, Peloponēsas un Lesbas departamenta (*"Nomos"*) izcelsmes pienu."

53 Tātad šādā veidā noteiktais "Feta" ražošanas apgabals ietver vienīgi Grieķijas kontinentālo daļu un Lesbas departamentu. Krētas sala un daži Grieķijas arhipelāgi, tas ir, Sporādu salas, Kiklādu salas, Dodekanēsas salas un Jonijas salas, šajā ģeogrāfiskajā apgabalā nav ietverti.

54 Minētajā ģeogrāfiskajā apgabalā neietvertos apgabalus nevar uzskatīt par mazsvarīgiem. Grieķijas valsts likumdošanā noteiktais siera ar nosaukumu "Feta" ražošanas

apgabals tātad neattiecas uz visu Grieķijas Republikas teritoriju. Tādējādi nav vajadzības pārbaudīt, vai saskaņā ar Pamatregulas 2. panta 3. punktu ir pieļaujams, ka ģeogrāfiskais apgabals, uz kuru nosaukums attiecas, sedz visu valsts teritoriju kopumā.

55 Tomēr ir jāpārbauda, vai šāda veida apgabala norobežošana ir veikta mākslīgi.

56 Šajā sakarā Ministrijas nolikuma Nr. 313025 2. panta 1. punkta e) apakšpunkts precizē, ka ""Feta" ražošanā izmantojamam pienam jābūt tradicionālai lopkopībai piederīgo un "Feta" ražošanas reģionam adaptēto aitu un kazu izcelsmes, kuru barības pamatā jābūt minētā reģiona florai".

57 No Tiesai iesniegtās informācijas un jo īpaši no produkta apraksta, ko Grieķijas valdība Komisijai ir iesniegusi 1994. gada 21. janvārī, lai reģistrētu nosaukumu "Feta" kā cilmes vietas nosaukumu, izriet, ka šī noteikuma, lasot ko kopā ar šī paša ministrijas nolikuma 1. pantu, mērķis ir norobežot ģeogrāfisko apgabalu, vadoties pēc tā ģeomorfoloģiskā raksturojuma, tas ir — zemes galvenokārt kalnaina vai daļēji kalnaina reljefa, klimatiskajiem apstākļiem, tas ir — maigas ziemas, karstas vasaras un gara saulaina perioda, kā arī botāniskajiem raksturlielumiem, tas ir — vidējo Balkānu kalnu tipiskās floras.

58 Šie pierādījumi pietiekami skaidri liecina, ka uz šo apgabalu attiecas homogēni dabas faktori, kas to atšķir no blakus apgabaliem. No lietas dokumentiem izriet, ka uz pārējo Grieķijas teritoriju neattiecas tie paši faktori, ar kuriem var raksturot norobežoto apgabalu. Tādējādi rodas iespaids, ka apgabala norobežošana šajā lietā nav veikta mākslīgi.

59 Attiecībā uz Kopienu regulējumu saistībā ar "Feta" ražošanas atbalstu Egeju salās ir noteikts, ka 6. panta 2. punkts Padomes 1993. gada 19. jūlija Regulā (EEK) Nr. 2019/93, ar ko nelielajām Egejas jūras salām ievieš īpašus pasākumus attiecībā uz konkrētiem lauksaimniecības produktiem (OV L 184, 1. lpp.), ko groza Padomes 2002. gada 18. februāra Regulas (EK) Nr. 442/2002 (OV L 68, 4. lpp.) 1. panta 4. punkts, paredz atbalstu attiecībā uz "dažu vietējo sieru privātu uzglabāšanu: "Feta", kurš izturēts vismaz divus mēnešus [..]".

60 Šī tiesību norma parāda, ka "Feta" sieru ražo arī mazajās Egejas jūras salās.

61 Turklāt Komisija Tiesas sēdē sniegtajos apsvērumos apstiprināja, ka "Feta" faktiski tiek ražots noteiktu mazo Egejas jūras salu vietējās ražotnēs.

62 Tomēr vienlaicīgi tā precizēja, ka administratīvi šīs salas attiecas uz Lesbas departamentu.

63 Šis departaments ir valsts tiesību aktos, kas norobežo "Feta" ražošanas apgabalu, noteiktā ģeogrāfiskā apgabala daļa.

64 No minētā izriet, ka Regulas Nr. 2019/93 6. panta 2. punkts atbilst valsts tiesību aktos noteiktajam ģeogrāfiskajam "Feta" ražošanas apgabalam, kas ir norādīts šī

nosaukuma reģistrācijas pieteikumā, un Vācijas valdības sniegtais pretējais arguments uzskatāms par nepamatotu.

65 Prasītājas apgalvo, ka "Feta" kvalitāte un īpašības nav lielā mērā vai pilnīgi saistītas ar īpašu ģeogrāfisku vidi, kā to nosaka Pamatregulas 2. panta 2. punkta a) apakšpunkta otrais ievilkums.

66 Tomēr Apstrīdētās regulas trīsdesmit sestais apsvērums nosaka vairākus faktorus, kas norāda — "Feta" īpašības rodas, lielā mērā pateicoties īpašai ģeogrāfiskai videi. Pretēji tam, ko norāda Vācijas valdība, šis konstatējums balstās uz Grieķijas valdības iesniegto produkta aprakstu, kurā detalizēti uzskaitīti visi dabas un cilvēka faktori, kas piešķir "Feta" specifiskas īpašības.

67 Šie faktori citastarp ir saulainā perioda garums, temperatūras svārstības, vasaras ganību izmantošanas prakse, ekstensīvas ganības un flora.

68 Prasītājas nav pierādījušas, ka Komisijas vērtējums šajā jautājumā nav pamatots.

69 Tādējādi pamats, kas attiecas uz Pamatregulas 2. panta 3. punkta pārkāpumu, ir jānoraida kā nepamatots.

Par trešo pamatu

70 Vācijas valdība apgalvo, ka ar Apstrīdēto regulu ir pārkāpts Pamatregulas 3. panta 1. punkts. "Feta" esot sugas vārds minētā 3. panta 1. punkta izpratnē. Komisija neesot pienācīgi ņēmusi vērā visus faktorus, jo īpaši "Feta" ražošanu ne tikai Grieķijā, bet arī citās dalībvalstīs, "Feta" patēriņu ārpus Grieķijas, patērētāju uztveri, valsts un Kopienu regulējumu, kā arī iepriekšējos Komisijas vērtējumus. Apstrīdētās regulas divdesmitajā apsvērumā norādītais patērētāju mulsināšanas risks nevarot pamatot nosaukuma "Feta" aizsardzību, jo produkta maldinošam noformējumam nav nekādas saistības ar jautājumu, vai nosaukums ir sugas vārds un vai tas ir cilmes vietas nosaukums.

71 Tā pati valdība turklāt norāda — konstatējums, ka nosaukums "Feta" nav kļuvis par sugas vārdu, neesot pietiekami pamatots EKL 253. panta izpratnē, jo norāde uz konsultatīvu komitejas atzinumu šajā sakarā nav pietiekama.

72 Dānijas valdība uzskata — ņemot vērā, ka termins "Feta" ir sugas vārds, Komisija ir pārkāpusi Pamatregulas 3. panta 1. punktu un 17. panta 2. punktu, pieņemot Apstrīdēto regulu. Tā uzskata, ka, ja nosaukumam ir izcelsmes sugas vārda raksturs vai ja tas šo raksturu ir ieguvis vēlāk, tad nosaukums to neatgriezeniski saglabā uz visiem laikiem. Valstij-pieteicējai un, otrkārt, Komisijai esot bijis jāpierāda, ka neģeogrāfisks nosaukums nav sugas vārds.

73 Turklāt Dānijas valdība norāda, ka "Feta", apskatot to gan kā nosaukumu, gan arī kā produktu, nav specifiski Grieķijas izcelsmes. Tradicionāls patēriņa un ražošanas apgabals ietverot vairākas Balkānu valstis. Grieķija esot pati importējusi, ražojusi, patērējusi un eksportējusi sieru ar nosaukumu "Feta", tajā ietverot arī no govs piena ražotu "Feta" sieru. Esot iespējams, ka Grieķijas patērētāji pēc vairākiem gadiem uzskatīs nosaukumu par sugas vārdu. Tāpat arī citās valstīs neatkarīgi no tā, vai tās ir vai nav dalībvalstis, kur "Feta" sieru patērē un ražo lielā apjomā, patērētājs uzskatītu

"Feta" par sugas vārdu. Ārpus izcelsmes apgabala vairākās dalībvalstīs un trešajās valstīs "Feta" esot likumīgas ražošanas un pārdošanas objekts.

74 Dānijas valdība uzskata, ka "Feta" siera ražošana un pārdošana Dānijā nekādā ziņā nav pretrunā godīgām un tradicionāli praktizējamām paražām un faktiski neizraisa nekādu mulsināšanas risku jau tā fakta dēļ vien, ka kopš 1963. gada Dānijas tiesību akti paredz nosaukumu "Dānijas *feta*". Tas, ka "*feta*" ir sugas vārds, izrietot no Kopienas likumdevēja, kam pieder arī Komisija, noteikumu un aktu kopuma.

Par nosaukuma kā sugas vārda raksturu

75 Ir jāatgādina, ka saskaņā ar Pamatregulas 3. panta 1. punkta trešo daļu:

"Lai noskaidrotu, vai nosaukums pārvērties par sugas vārdu, ņem vērā visus faktorus, jo īpaši:

— esošo stāvokli dalībvalstī, kur nosaukums radies, un patēriņa apgabalos;

— esošo stāvokli citās dalībvalstīs;

— attiecīgos valsts likumus vai Kopienas tiesību aktus."

76 Attiecībā uz Dānijas valdības norādīto argumentāciju, saskaņā ar kuru termins "Feta" apzīmē Balkānu izcelsmes siera veidu, ir noteikts — jau ilgu laiku sālītos baltos sierus ražo ne tikai Grieķijā, bet arī vairākās Balkānu valstīs un Vidusjūras baseina dienvidrietumos. Tomēr, kā ir norādīts Zinātniskās komitejas atzinuma B punkta a) apakšpunktā, šajās valstīs šie sieri ir pazīstami nevis kā "Feta", bet ar citiem nosaukumiem.

77 Attiecībā uz ražošanas situāciju pašā Grieķijas Republikā Dānijas valdība apgalvo, un tas netiek apstrīdēts, ka kopš 1988. gada nevis ar grieķu tradicionālām, bet gan ar citām metodēm no govs piena ražots siers tiek importēts Grieķijā ar nosaukumu "Feta" un ka kopš 1987. gada šīs dalībvalsts teritorijā "Feta" sieru ražo ar netradicionālām metodēm, proti, no govs piena.

78 Ir jāatzīst — ja šādas darbības turpinātos, tās radītu tendenci piešķirt nosaukumam "Feta" sugas vārda raksturu. Tomēr ir jāapstiprina, ka ar 1988. gada 5. decembra Ministrijas nolikumu Nr. 2109/88 "Par piekrišanu Pārtikas kodeksa 83. panta "Siera produkti" aizstāšanai" tika noteikts uz tradicionālām paražām balstītās ražošanas ģeogrāfiskais apgabals. 1994. gadā Ministrijas nolikums Nr. 313025 kodificēja visus noteikumus, kuri attiecas uz "Feta" siera jomu. Viss šis regulējums radīja jaunu situāciju, kurā šādas darbības vairs nevar veikt.

79 Attiecībā uz ražošanas situāciju citās dalībvalstīs ir jāatgādina, ka iepriekš minētā sprieduma lietā Dānija u.c./Komisija 99. punktā Tiesa ir spriedusi — tas, ka noteiktās dalībvalstīs prece tiek likumīgi pārdota ar kādu nosaukumu, var būt faktors, kas jāņem vērā, nosakot, vai šis nosaukums ir kļuvis par sugas vārdu Pamatregulas 3. panta 1. punkta izpratnē.

80 Turklāt Komisija pieļauj, ka "Feta" sieru ražo ne tikai Grieķijas Republikā, bet arī noteiktās citās dalībvalstīs, tas ir — Dānijas Karalistē, Vācijas Federatīvajā Republikā un Francijas Republikā. Atbilstoši Apstrīdētās regulas trīspadsmitajam līdz septiņpadsmitajam apsvērumam Grieķijas Republika ražo aptuveni 115 000 tonnas gadā. 1998. gadā aptuveni 27 640 tonnas tika saražotas Dānijā. No 1988. līdz 1998. gadam Francijas ražošanas apjoms svārstījās no 7960 līdz 19 964 tonnām. Kas attiecas uz Vācijas ražošanu, kopš 1985. gada tās apjoms svārstījās no 19 757 līdz 39 201 tonnām.

81 No šiem pašiem apsvērumiem izriet, ka 1972. gadā "Feta" ražošana tika uzsākta Vācijā, 1931. gadā — Francijā un 1930. gados — Dānijā.

82 Turklāt ir noteikts, ka jebkurā gadījumā līdz 1988. gadam šādā veidā saražotu sieru varēja pārdot pilnīgi likumīgi, tai skaitā arī Grieķijā.

83 Lai gan šī ražošana ir bijusi samērā svarīga un tās ilgums — būtisks, ir jāuzsver, kā to dara Zinātniskā komiteja atzinuma secinājumu pirmajā ievilkumā, ka "Feta" ražošana vēl arvien ir koncentrēta Grieķijā.

84 Turklāt fakts, ka produktu likumīgi ražo ne tikai Grieķijas Republikā, bet arī citās dalībvalstīs, ir tikai viens no tiem, kas jāņem vērā saskaņā ar Pamatregulas 3. panta 1. punktu.

85 Kas attiecas uz "Feta" patēriņu dažādās dalībvalstīs attiecībā pret tā ražošanu, ir svarīgi atzīmēt — no Apstrīdētās regulas deviņpadsmitā apsvēruma izriet, ka vairāk nekā 85 % no "Feta" siera patēriņa, to rēķinot vienam cilvēkam gadā, attiecas uz Grieķiju. Kā atzīmē Zinātniskā komiteja, "Feta" patēriņš tādējādi ir koncentrēts šajā dalībvalstī.

86 Tiesai iesniegtā informācija liecina — vairums Grieķijas patērētāju uzskata, ka nosaukums "Feta" ir ģeogrāfisks apzīmējums, nevis sugas vārds. Rodas viedoklis, ka Dānijā turpretim patērētāju vairākums uzsver šī nosaukuma sugas vārda nozīmi. Attiecībā uz citām dalībvalstīm Tiesas rīcībā nav galīgu datu.

87 Tiesai iesniegtie pierādījumi pierāda arī to, ka citās dalībvalstīs, izņemot Grieķiju, "Feta" sieru pārdod ar etiķetēm, kuras norāda uz Grieķijas kultūru un tradīcijām. No tā var pamatoti secināt, ka šajās dalībvalstīs patērētāji uztver "Feta" kā ar Grieķijas Republiku saistītu sieru pat tad, ja patiesībā tas ir ražots citā dalībvalstī.

88 Šie dažādie pierādījumi attiecībā uz "Feta" siera patēriņu dalībvalstīs norāda uz to, ka nosaukumam "Feta" nav sugas vārda rakstura.

89 Attiecībā uz Vācijas valdības argumentu, kas attiecas uz Apstrīdētās regulas divdesmitā apsvēruma otro teikumu, no šī sprieduma 87. punkta izriet — attiecībā nevis uz Grieķijas, bet citu dalībvalstu patērētājiem var, nepieļaujot kļūdu,

apstiprināt, ka "[..] saikni starp nosaukumu "Feta" un Grieķiju ar nolūku iesaka un cenšas veidot kā daļu no pārdošanas stratēģijas, tādējādi raksturojot oriģinālā produkta reputāciju, kā rezultātā patiešām var apmulsināt patērētājus".

90 Tādējādi Vācijas valdības norādītais pretējais arguments nav pamatots.

91 Attiecībā uz valsts tiesību aktiem ir jāņem vērā, ka saskaņā ar Apstrīdētās regulas astoņpadsmito un trīsdesmit pirmo apsvērumu Dānijas Karaliste un Grieķijas Republika šobrīd ir vienīgās dalībvalstis, kurām attiecībā uz "Feta" sieru ir specifisks regulējums.

92 Kas attiecas uz Dānijas regulējumu, tad tajā ir norādīts nevis "Feta" siers, bet "Dānijas *feta*", kas norāda uz to, ka Dānijā nosaukums "Feta", kas neapraksta citas īpašības, ir saglabājis savu saistību ar Grieķiju.

93 Turklāt, kā Tiesa ir konstatējusi iepriekš minētā sprieduma lietā Dānija u.c./Komisija 27. punktā, nosaukumu "Feta" aizsargā 1972. gada 20. jūnijā starp Austrijas Republiku un Grieķijas Karalisti noslēgtā konvencija, piemērojot 1970. gada 5. jūnijā starp šīm valstīm noslēgto Vienošanos par lauksaimniecības produktu, amatnieku un industriālo ražojumu izcelsmes norāžu, cilmes vietu nosaukumu un apzīmējumu aizsardzību (*BGBl.* 378/1972 un 379/1972). Kopš tā laika šī nosaukuma izmantošana Austrijas teritorijā ir pieļaujama vienīgi attiecībā uz Grieķijas precēm.

94 No minētā izriet, ka attiecīgo valstu tiesību aktiem kopumā ir tendence norādīt uz to, ka nosaukums "Feta" nav sugas vārds.

95 Kas attiecas uz Kopienu regulējumu, tad nosaukums "Feta", neprecizējot izcelsmes dalībvalsti, bez šaubām ir izmantots Kopienu muitas tarifu nomenklatūrā un Kopienu regulējumā par eksporta kompensācijām.

96 Tomēr minētais regulējums un muitas nomenklatūra attiecas uz muitas jomu, un to mērķis nav regulēt industriālā īpašuma tiesības. Tādējādi tās noteikumi šajā kontekstā nav noteicoši.

97 Attiecībā uz agrākajiem Komisijas vērtējumiem ir noteikts, ka 1985. gada 21. jūnijā šī institūcija šādi atbildēja uz Eiropas deputāta rakstveida jautājumu Nr. 13/85: "[..] "Feta" siers ir siera veids, nevis cilmes vietas nosaukums" (OV C 248, 30.09.1985., 13. lpp.).

98 Šajā sakarā tomēr ir jāapstiprina, ka Kopienu cilmes vietu nosaukumu un ģeogrāfisko izcelsmes norāžu aizsardzība, ko pirmo reizi ieviesa Pamatregula, šajā laikā vēl nepastāvēja. Uz šīs atbildes datumu nosaukumu "Feta" Grieķijā aizsargāja tikai ar tradicionālām paražām.

99 No visa iepriekš minētā izriet, ka vairāki svarīgi pierādījumi, kuri attiecas uz lietu, liecina — šis termins nav kļuvis par sugas vārdu.

100 Ņemot vērā šos pierādījumus ir jāsecina — Apstrīdētajā regulā Komisija varēja likumīgi nolemt, ka termins "Feta" nav kļuvis par sugas vārdu Pamatregulas 3. panta izpratnē.

Par pamatojumu

101 Visbeidzot, attiecībā uz argumentu, saskaņā ar kuru Apstrīdētās regulas pamatojums nav pietiekams saistībā ar konstatējumu, ka nosaukums "Feta" nav sugas vārds, ir jāpārbauda, no vienas puses, Zinātniskās komitejas atzinuma apjoms un, no otras puses, tas, cik sniegtais pamatojums ir detalizēts.

102 Minētās regulas vienpadsmitajā līdz divdesmit pirmajā, kā arī trīsdesmit trešajā apsvērumā Komisija pati analizē nosaukuma "Feta" kā sugas vārda jautājumu. Vienīgi divdesmit otrajā līdz trīsdesmit otrajā apsvērumā Komisija ņem vērā Zinātniskās komitejas viedokli. Tādējādi būtu neprecīzi apgalvot, ka minētajā regulā norādītais pamatojums attiecībā uz nosaukuma "Feta" kā sugas vārda jautājumu balstās vienīgi uz šī atzinuma informācijas izmantošanu.

103 No Lēmuma 93/53 izriet, ka Zinātnisko komiteju izveidoja Komisija un ka tās dalībnieki ir Komisijas iecelti. Šīs komitejas sēdes notika, balstoties uz minētās iestādes pārstāvja aicinājumu, un tās apspriedes attiecas uz jautājumiem, par kuriem Komisija lūgusi sniegt atzinumu.

104 Atbilstoši šiem noteikumiem Komisijai, kā tā ir izdarījusi šajā lietā, bija ļauts uzdot jautājumus cilmes vietu nosaukumu jomā izskatīšanai ieceltajiem šīs komitejas ekspertiem pēc saviem ieskatiem, lai tie palīdzētu noskaidrot problēmu. Tāpat Komisijas kompetencē bija izlemt, kādā mērā tā seko minētās komitejas sniegtajam atzinumam.

105 No Apstrīdētās regulas trīsdesmit trešā apsvēruma izriet, ka šajā lietā šīs komitejas izklāstītos norādījumus Komisija ir pieņēmusi kā savus. Šī pieeja atbilst gan Lēmuma 95/93 noteikumiem, gan arī EKL 253. pantam.

106 Kas attiecas uz Apstrīdētajā regulā sakarā ar termina "Feta" sugas vārda raksturu sniegtā pamatojuma pakāpi, tad, saskaņā ar pastāvīgo judikatūru, EKL 253. pantā norādītajam pamatojumam ir jāatbilst attiecīgā akta būtībai un skaidri un viennozīmīgi jāparāda iestādes, kura ir akta autors, argumentācija, lai ieinteresētas personas būtu informētas par pieņemto pasākumu motivāciju un kompetentā tiesa varētu veikt savu kontroli (skat. 2002. gada 7. februāra spriedumu lietā C-328/00 *Weber*, *Recueil*, I-1461. lpp., 42. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr šāda akta autoram nav jāizsaka viedoklis par acīmredzami otršķirīgiem apstākļiem vai jāatspēko potenciālie iebildumi (šajā sakarā skat. 1998. gada 2. aprīļa spriedumu lietā C-367/95 P Komisija/*Sytraval* un *Brink's France*, *Recueil*, I-1719. lpp., 64. punkts).

107 Apstrīdētās regulas vienpadsmitajā līdz trīsdesmit trešajā apsvērumā Komisija ir skaidri norādījusi būtiskus pierādījumus, kuru rezultātā tā ir nonākusi pie secinājuma, ka nosaukums "Feta" nav sugas vārds Pamatregulas 3. panta izpratnē. Šī motivācija ir pietiekams pamatojums EKL 253. panta vajadzībām.

108 No minētā izriet, ka arguments, saskaņā ar kuru Apstrīdētās regulas pamatojums attiecībā uz konstatējumu, ka "Feta" nosaukums nav sugas vārds, nav pietiekams, ir nepamatots.

109 No tā izriet, ka pamats attiecībā uz Pamatregulas 3. panta 1. punkta un EKL 253. panta pārkāpumu ir jānoraida kā nepamatots.

110 Ņemot vērā visu iepriekš minēto apsvērumu kopumu, šī prasība ir jānoraida.

Par tiesāšanās izdevumiem

111 Atbilstoši Reglamenta 69. panta 2. punktam, lietas dalībniekam, kuram spriedums ir nelabvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs. Tā kā Komisija ir prasījusi piespriest Vācijas Federatīvajai Republikai un Dānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un tā kā šīm dalībvalstīm spriedums ir nelabvēlīgs, tad jāpiespriež Vācijas Federatīvajai Republikai un Dānijas Karalistei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus. Saskaņā ar Reglamenta 69. panta 4. punktu Grieķijas Republika, Francijas Republika un Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (virspalāta) nospriež:

1) prasības noraidīt;

2) Vācijas Federatīvā Republika atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas izriet no lietas C-465/02, un Dānijas Karaliste atlīdzina tiesāšanās izdevumus, kas izriet no lietas C-466/02;

3) Grieķijas Republika, Francijas Republika un Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotā Karaliste sedz savus tiesāšanās izdevumus pašas.

[Paraksti]